

Geçen ayın çözümleri

Zeka Oyunları Çözümleri

1000 Elde Etmek: $888 + 88 + 8 + 8 + 8 = 1000$

Akıllı Deliller:

1. geciki dağılış:

10 7 10

7 7

10 7 10 Toplam: 68 (4 kayıp)

2. geciki dağılış:

11 5 11

5 5

11 5 11 Toplam: 64 (4 kayıp)

3. geciki dağılış:

12 3 12

3 3

12 3 12 Toplam: 60 (4 kayıp)

4. geciki dağılış:

13 1 13

1 1

13 1 13 Toplam: 56 (4 kayıp)

Bu yöntemi ancak 4-gece kullanılabılır.

$45 - 45 = 45$

$9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45$

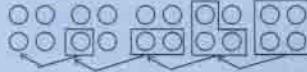
$-1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = 45$

$8 + 6 + 4 + 1 + 9 + 7 + 5 + 3 + 2 = 45$

$12/2 = 7$

Romen rakamıyla XIII = 12. Yatay bir çizgi ile XII'yi altı üstü iki eşit parçaya bölersiniz 7 elde edersiniz (VII = 7).

Cizgi Paradosku: Hiç bir çizgi kaybolmamıştır. On çizginin sekizi ikinci bölümümüz ve bu onlu doğrusu parçalar tekrar birleşerek dokuz çizgi oluşturmuştur; yeni oluşan bu dokuz çizginin herbiri, eski çizgilerden biraz daha uzundur. Çizgiler hafifçe uzadığı için utama hemen fark edilmemektedir. Aslında bu küçük uzaylar toplamı, ortadan kaybolan çizginin uzunluğuna eşittir. Bu paradosu şu bilya örneğiyle daha iyi anlaysınız:

Her biri dört bilyalı beş bilya grubu olsun, bunlara A, B, C, D ve E diyalim. B'den A'ya bir, C'den B'ye iki, D'den C'ye üç ve nihayet E'den D'ye dört bilya aktaralım. Şimdi dört grupta bilya olduğunu "Hangi grup kayboldu?" sorusunu yanıtlaymak olanağızdır; çünkü üç grupta dağılıp tekrar olustuğunda herbiri bir bilya daha kazanmıştır. Bu durum çizgi paradoskunda olannı aynıdır. Parçalar köşegen boyunca kaydırılmıştır ve alt çizgi parçalarının birleşmesinden oluşan her yeni çizgi, eksine oranla hafifçe uzamış olur.

Yürüyen Merdiven:

26 adım atarsam 30 saniye, 34 adım atarsam yalnızca 18 saniye geçiyor. $30 \times 34 = 1020$ ve $26 \times 18 = 468$. $1020 - 468 = 552$. Bu sayıyı 30 ile 18'ın farkına (12'ye) bölelim: $552 : 12 = 46$. Merdivende 46 basamak vardır ve merdiven 1.5 saniyede 1 basamak hızla aşağı inmektedir. Merdivende yürüme hızı tabii ki soruya etkilemez, çünkü ömründen platforma geçtiğim basamak, ben ne yaparsam yapım, dibe belli bir zamanda etiyecektir.

Cin Ruhı Afrikada:

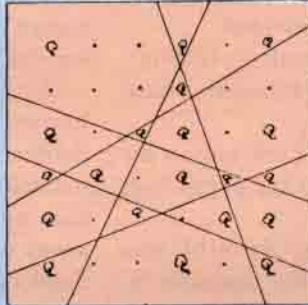
a) Seçim sayısunı vermiş. Cin Ruhı de kendisinden sayımeye başlamış.

b) İkinci sayısta No: 9'dan başlayarak 29 sayı.

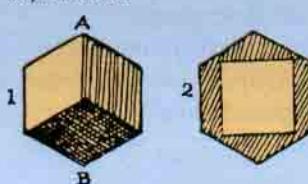
İki Yılan:

Her bir yılanın ne kadar yutulduktan sonra biri diğerin yarısından yılanlar olur, bunu söylemek zordur. Fakat neyin olmayacağı söyleyebilir. Yuma işi tabii ki iki yılan da oradan kaybolana kadar stirmeyecektir; bir süre sonra hayat bir organ zedelemeyecek ve iki yılan da olsa olsun. Robot yılanlar elektronik beynlerinin kafası olduguunu düşünürsek, en sonra iki yarı kafa kalırdu, çünkü sira elektronik beynin yenmesine gelince yuma işlemi durdurulur.

Altı Çit:

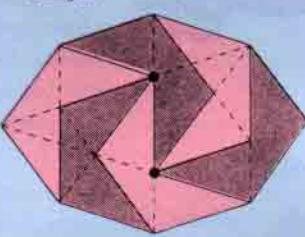

Küp Paradosku:

Sırasız bir gerçektir ki bir küp kendinden daha küçük bir küpün içinden geçirilebilir. Soldaki küp AB köşegeni massa dik olacak şekilde yükseltilemiştir. Bu durumda oluşan izdüşüm düzgün bir altıgendir. Bu altıgenin içinde bu küpün geçileceği kadar bir kare delik olabilir. Fakat göründüğü gibi daha büyük bir kare delik açmak için henüz yer var. Bu küpün içinden kendinden daha büyük bir küp geçirilebilir. Ben de böyle yapım, büyük küpü küçük küpün içinden geçirdim. Bu nedenle tabii ki büyük küp hâlde daha ağır olur. Eğer küçük küpü büyük küp içinden geçireydim büyük küp küçükten daha hafif olurdu.

Sezikgen:

Tanklar Karenin Köşelerinde:

Matematik yoluya çözüm: Sağ üst kardanındaki egrinin formülü $dy/dx = (x+y)/(x-y)$ dir. Polar koordinatlarda yazarsak: $x = r \cos \alpha$, $y = r \sin \alpha$, $dy = \sin \alpha dr + r \cos \alpha d\alpha$, $dx = \cos \alpha dr - r \sin \alpha d\alpha$ dan $\frac{dy}{dx} = \frac{\sin \alpha + r \cos \alpha}{\cos \alpha - r \sin \alpha}$

$\cos \alpha dr - r \sin \alpha d\alpha$ dan $\alpha = \ln r + c$ veya $r = ce^{\alpha}$ (logaritmik spiral). Bu eğriye ait, orijin (50; 50) noktasına uzanan varyan uzunluğu $\sqrt{dr^2 + r^2 d\alpha^2}$ ifadesinin $r = 0$ ile $r = 50 \sqrt{2}$ limitleri arasında entegrasyon ile bulunur. Bu logaritmik spiral parçasının uzunluğu 100 m'dir. Mantık yolu ile de aynı sonucu var: Tanklar, her an simetri nedeniley, sürekli küçülen ve doncen bir karenin köşelerinde bulunacaktır. Başlangıçta, ve daha sonra, her tankın yolu takip ettiği tankın oradaki yolu diktir. Takip edilen tankın hareketi, onunla takip eden tank arasındaki uzaklığını değiştirmez. Böylece her tank, takip ettiği tankı, kare kenarı kadar (100 m.) gitmekten sonra merkezde yakalar.

İki Küp Toplamı

$a^3 + b^3 = c^3$ ifadesinin iki yanımı c^3 ile bölelim:

$(a/c)^3 + (b/c)^3 = 1$. Şimdi $a/c = 2$ ve $b/c = 3$ olsun. $2^3 + 3^3 = 35$, O halde $c = 35$. $a/35 = 2$ 'den $a = 2$ ve $b/35 = 3$ 'den $b = 105$. $70^3 + 105^3 = 35^3$.

Dairenin Merkezi

Bu çözüm çok kolay değildir. 1) A merkezli ve A'ya yarıçaplı K çemberini çizin, 2) C merkezli ve CA yarıçaplı yaya K'ya R1 ve R2'de kesin. 3) Pergeli R1'a kadar açıp R1 ve R2 merkezli ve R1A'ya yarıçaplı 2. yaya çizin. Bu çözüm çok kolay değildir.

3) S merkezli ve C, B ve D'den geçen çemberi çizin. Böylece T ve U noktaları bulunur. 6) AS doğrusunu üzerindeki R noktasını merkez alarak T, S ve U'dan geçen daireyi çizin. 7) FB doğrusunu uzatın, bu doğru C'den geçen G çemberini G'de keser. 8) EB doğrusunu uzatın, bu doğru D'den geçen D çemberini H'da keser. 9) GA'yı uzatarak N'yi bulun. 10) HA'yı uzatarak M'yi bulun. 11) GD'yı uzatarak J'yi bulun. 12) HC'yı uzatarak I'yi bulun. 13) A ile TU'nun kesim noktası O diyelim. 14) EO'yı çizip uzatalım. EO'nun GJ'yi kestiği noktası K, EO'nun R çemberinin kestiği noktası Q'dur. 15) FO'yı çizip uzatalım. FO'nun HI'yi kestiği noktası L, FO'nun R çemberini kestiği noktası P'dir. 16) Pergeli ayagını K'ya koyp KQ kadar açarak QJ'yi yapın (çiziniz). 17) Pergeli ayagını L'ye koyp LP kadar açarak PI'yi yapın (çiziniz). 18) Pergeli ayagını G'ye koyp GN kadar açarak NJ'yi yapın (çiziniz). 19) Pergeli ayagını H'ye koyp HM kadar açarak MI'yi yapın (çiziniz). 20) Yumurtanız çizilmişdir. Yumurta eğrisinin formülü söyleyiniz:

$$Y = \pm \sqrt{1/4 - (X^P - 1/2)^2}$$

(çizin)

$$S = \int_0^1 \pi Y \sqrt{1 + \left(\frac{dy}{dx}\right)^2} dx$$

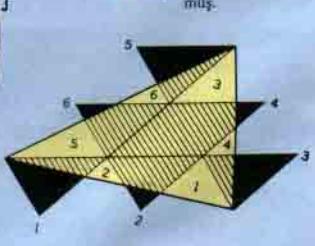
(alan)

Böcekomatik:

En az 9 kare boş kalır. 9 dikey hattaki kareleri öyle boyayalım ki, 1. dikey hattaki 9 kare beyaz, 2. dikey hattaki 9 kare siyah, 3. dikey hattaki 9 kare beyaz... olsun. Yani dikey hattalar代替 birer beyaz, bir siyah boyansın. Bu durumda $9 \times 5 = 45$ beyaz kare, $9 \times 4 = 36$ siyah kare olacaktır. Siyah karelerde oturan 36 böceği hepsi beyaz karelerde geçtiğinde 45 - 36 = 9 kare boş kalır.

Üçgenin Yedide Birisi:

Üçgenin kenarları 1:2 oranında bölünür (Örnek bir kenar 12 cm ise $4 + 8$ cm şeklinde bölen nokta aranır) ve bu noktalara tepe noktalarıyla birleştirilir. Ortadaki taralı üçgenin alanının bütünlük üçgenin $1/7$ 'si olduğu şekilde görüllüyor. Çizilen paralel doğruların birbirlerinin ve ortadaki üçgenin tipat apnisı 7 üçgeni taramıştır. Bu 7 üçgenin büyük üçgenin içi kümeleri taramış, büyük üçgenin dışı kümeleri ise siyah. Büyük üçgenin dışı her siyah parçanın büyük üçgen içinde aynı var (beyaz), bunlar aynı numaraları taşıyor. 1 ve 1, 2 ve 2, 3 ve 3 vb. Demek büyük üçgen gerçekten 7'ye bölündü.

Riemann Paradoksu:

Bu sıra bozulmazsa sonuç $\log 2^{\infty}$ ye eşittir. Fakat 19. yüzyıl ortalarında büyük matematikçi Bernhard Riemann sunu gösterdi: Terimlerin yeri ıslaklukla değiştirelerek, daha önceden belirlenen herhangi bir sayı elde edilebilir! Sonsuzlukla ilgili problemler sırplarla doludur.

Sonsuzluk Paradoksu:

Yanıt size şoke edebilir: hiç billya kalmaz. Kutuya kaçı billya koyarsak kovalım, sonuç değişmez. Örneğin 100 billya koymusak 12'de hiçbir kalmamış olur (106. operasyonda).

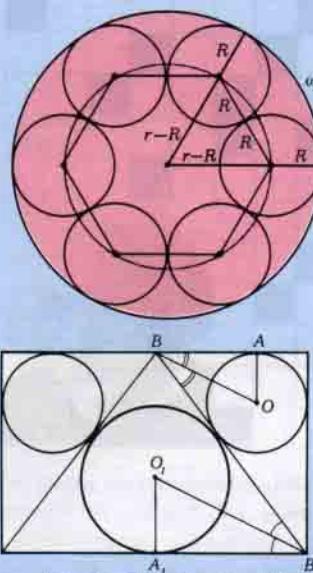
Kenarları yüzey:

Küre, torus (simit), 8 bölgeli simit ve Klein şeşimin kenarları tek bir yüzeye vardır.

Üçgen Tarla:

Herhangi bir yerine. Ev içerde yapılmışsa yapıştır, evden kenarlar çizilecek dikmelelerin toplamı eksenlerin üçgenin yüksekliğini verecektir.

Silindir, Koni, Küre

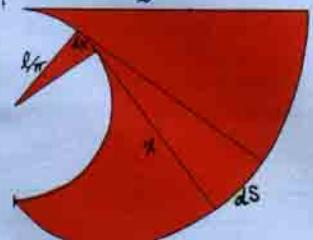

Kürelerin merkezinden geçen düzlemler, silindirin üst yüzeyine paraleldir. Solda bu düzlemleri görüyoruz. Bu düzlemin silindirle kesiti yarçaplıdır. Bu düzlemin silindirin taban yarçapıdır. R yarçaplı küreler birbirlerine ve w dairesine tegettir. Kürelerin merkezi düzgün bir altgen beşler, bunun çevresinin yarıçapı r-R ve her kenar 2R'dir. Bu daire w de dairesi aynı merkezlidir (konstruktör). Tabii ki r - R = 2R'dir, bundan t = 3R bulunur.

Sağda silindirin ekseninden ve kürelerden birinin merkezinden geçen düzlemleri görüyorsunuz. OAB ve O1A1B1 üçgenlerinin benzerliğinden $\frac{OA}{A1} = \frac{OB}{B1}$. O1A1 aranın yarıçapı, A1B1 = r = 3R, OA = R ve BA = r - R = 2R ve buradan O1A1 = 3R/2.

Şıkayıti Keşfet:

Şekilde ipin çizdiği eğriyle (en sağda) silo (en solda) arasında kalan ucu kırık külâh gibi alanı, sonsuz kütük gibi yakın üsgen parçaları ayrılmış. Bir üçgenin alanı $S = dX/X^2$ dir. Benzer üçgenlerden giderek $dX/X = dX/L$ yazabiliriz. (Silonun yarıçapı L/π dir. Çünkü 2π çevre formülüne göre (L/π). $2\pi = 2L$ yapar ki, silonun çevresi gerçekte 2L olmak zorundadır). $S = dSX/X^2$ den $dS = 2S/X$ bulunur. Bunu dS yerine yazalım; $2S/X^2 = dS/L$ olur ve $S = \pi X^2/2L$ dx yazılır. O'dan L ye kadar bu ifadenin entegrale alınması $S =$

$\pi L^2/6$ bulunur. Buna $\pi L^2/2$ yarınlı daireni ekleyelim, S alan silonun hem solunda, hem de sağında olduğundan ikiyle çarpılmış: George'un otladığı toplam alan: $\pi L^2/2 + 2\pi L^2/6 = 5\pi L^2/6$. L = 11 yazarsak George'un otladığı toplam alan 605 π/6 olur. Bill'in alanı 100 π dir. π = 3 alırsak George'un alanı 302.5 m², Bill'in alanı 300 m² bulunur. Demek ki George haksızdır ve matematiği önemsemeyen inatçı bir kecidir. Cin Ruhi ceza olarak George'a üç gün şeytan tersi otu (ferula) yedirdi (en piş kokan otlardan biri).

Kolay Bir Soru:

71 tek sayı ile biter; 7; bunu 07 olarak yazalım. 7² = 49, 7³ = 43 (49'ın 7 ile çarpılmışından elde edilen sayıının son 2 basamağı), 7⁴ = 01 (7³'ün son iki sayısının 7 ile çarpılmışından elde edilen çarpının son iki sayısı) ve 7⁵ = 07 (7⁴'ün son iki sayısının 7 ile çarpılmışından elde edilen sayıının son iki basamağı). Görüldüğü gibi 7'nin 0'sının son iki sayısı devretmektedir, bu devrin periyodu 4'dür: 07, 49, 43, 01, 07, 49, 43, 01... gibi. Şimdi 51'ı 4'e bölelim, 3 artar; demek ki 7⁴⁸ 01 ile, 7⁴⁹ 07 ile, 7⁵⁰ 49 ile ve 7⁵¹ 43 ile sona erecektir.

Bir Futbol Turnuvası:

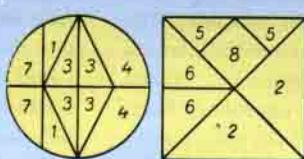
B, F'yi yendiginde göre P ve C ile berabere kalıñır. C hiç gol atamadığından B-C maçı 0-0 bitmiş olmalıdır. B-P maçının sonucuna ise A-A diyebilim. B, 4 atıp 3 yediğinden B-F maçının sonucu (4-A) - (3-A) olmalıdır.

F, B'ye yenildiğinde göre diğer iki maçı kazamamıştır. F'nin üçüncü 3 golü, gol B'den ve 0 gol C'den gelmiştir. 3'den (4-A) eklendiğinde (A-1) kalır, demek F, P' den A-1 gol yemisti. P 5 gol atmıştır. Az önce bildük ki, P, F'ye (A-1) gol atmıştır. B-P maçında P, B'ye A gol attığında göre 5-(A-1)-A = 6-2A bulunur, yani P, C'ye (6-2A) gol atmıştır. C 5 gol yemisti. Bu 5 golden (6-2A) gol P'den, O B'den ve 5-(6-2A) = 2A-1 gol F'den gelmiştir. F 5 gol atmıştır: (3-A) gol B'ye, (2A-1) gol C'ye ve 5-(3-A)-(2A-1) = 3-A gol P'ye gitmiştir.

Barbare ve Cocagne 0-0
Barbare ve Palombe 1-1
Barbare France'ı yener (4-A) - (3-A) 3-2
France, Palombe'yi yener (3-A) - (A-1) 2-0
France, Cocagne'ı yener (2A-1) 0 1-0
Palombe Cocagne'ı yener (6-2A) 0 4-0

Tablodaki 5. satırdan 2A - 1 > 0 dan A > 1/2 ve 4. satırdan (3-A) > (A-1) ve A < 2 bulunur. Tek olasılık A = 1. Yine de 1 yazarak 6 maçın da sonucunu buluruz.

Istakoz

Eşkenar Üçgen

Üs Büyüklüğü, Sayı Küçük

$\left(1 + \frac{1}{1000000}\right)^{1000000}$ yazabileniz; $\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$ ifadesi, n sonsuza giderken limit değer olarak e'yi (natürel logaritmaların tabanı) verir. Eşitsizliğin sol yanı e'ye yakın olduğundan ve e, 2 ile 3 arası bir sayı olduğundan, $1.000001 > 2$ dir.

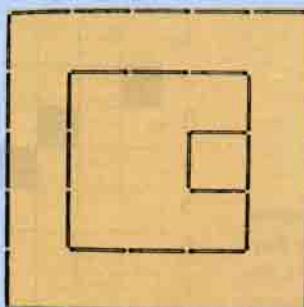
Izdüşüm

Izdüşüm düzlemini belli bir açı yapan bir köprü.

Zor Zar

1/6. zar atış sayısı, olasılığı değişmez. Bu yana benzer: Bir yolda kaza olasılığı 1/1000'dür. Bir adam bu yoldan 999 gün kazasız geçiyor, 1000. gün kaza olasılığı nedir? Yanıt: Yine 1/1000.

Spiral

Matematik Çözümleri

Bir Çarpma Problemi

$$\begin{array}{r} 775 \\ \times 33 \\ \hline 2325 \\ + 2325 \\ \hline 25575 \end{array}$$

Maymun ve Hindistan Cevizleri

Denklemler bireştirilirse

$$1024 N = 15625 F + 11529$$

bultur. Bu denklemin en küçük pozitif çözümü

$$N = 15621, F = 1023$$

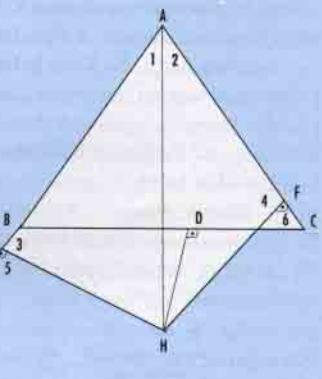
Beş Kibrıt ve Altı Kibritle Topoloji

$$(1) n = 5 \text{ için } 10 \text{ tanec}$$

$$(2) n = 6 \text{ için } 19 \text{ tanec}$$

Cözüm: Nerede Yanlış Yapıyorum?

Şeklimiz yanlış çizilmişdir. Doğrusu söyledir: Burada AG = AF, BG = FC ve AB = AG - BG, AC = AF + FG olur!

Mart Ayı Ödüllü Bulmaca Cevabı

1994 Yılı Şubat Ayı'nda Dergisinde Çıkan Ödüllü Bulmacayı Doğru Yanıtlayanakar, Çekiliş Sonucu "Bir Matematikçinin Savunması" Adlı Kitabı Kazananlar:

Hakan Güven Çanakkale

Cihan Kirmizi Bakanlıklar/Antalya

Ömer Lütfi Erdogan

Yenikapi/Antalya

Ayşe Mine Ertekin Suadiye/Istanbul

Hakan Gündüz Çanakkale

Ay Bektaş Kavaklıdere/Antalya

Gökhan Tunç Melikgazi/Kayseri

Selahattin Daikılıç Kuşadası/Aydın

Erkan Şahin Üsküdar/Istanbul

Onur Okyay Şirinyer/Izmir

Tolga Duman Salihli/Manisa

Yalçın Koçer Y.Ayrancı/Ankara

M.Ercan Şahin Çengelköy/Istanbul

Mustafa Çiçek Şirinevler/Izmit

Kerim Tezel Külliye/Kılkıçkemece/Istanbul

Ayşe Özsu Bodrum/Muğla

1	T	A	R	I	K	Z	A	F	E	T	U	N	A	Y	A	E
2	R	L	A	A	E	L	E	N	U	R	E	M	L	O	T	A
3	A	T	A	O	L	A	L	E	B	A	B	A	A	P	A	P
4	N	E	Y	2	E	N	T	E	V	F	I	K	K	O	L	L
5	S	S	A	M	S	U	K	E	T	A	L	B	A	O	K	K
6	P	I	L	I	R	E	L	A	F	I	A	T	N	I	L	L
7	L	A	M	I	S	K	E	A	Y	A	K	S	E	A	S	S
8	A	Z	A	T	K	A	L	A	K	A	D	A	R	R	P	P
9	N	E	R	Z	A	L	E	A	A	D	E	M	I	Y	E	E
10	T	R	E	N	M	U	S	T	D	E	R	I	K	A	N	N
11	A	I	T	L	A	O	S	R	U	L	E	T	O	G	M	M
12	S	P	I	R	T	A	D	A	R	D	A	A	A	A	A	A
13	Y	A	B	A	N	I	R	O	P	R	D	Ü	K	S	I	Y
14	O	A	P	A	L	A	A	S	I	S	M	O	L	J	J	J
15	N	N	A	N	L	I	S	A	N	T	G	E	E	E	E	E
16	Y	A	R	M	A	Y	M	I	R	E	Y	N	N	N	N	N
17	P	A	D	A	N	K	O	I	L	O	O	O	O	O	O	O
18	E	U	Z	K	U	N	E	F	E	G	G	G	G	G	G	G
19	R	R	R	O	R	O	R	T	O	R	R	R	R	R	R	R
20	A	L	A	I	N	D	E	L	O	N	Z	R	R	R	R	R